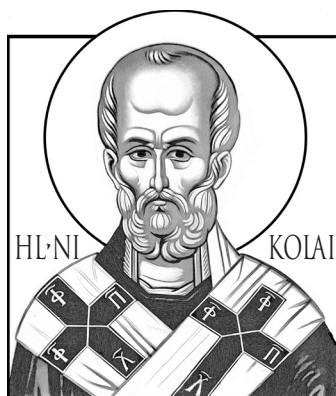

HELLIGE NIKOLAI MENIGHETS BLAD

Hellige Lavra huleklosteret i Kiev (Kyiv), Ukraina.

Nº 2
2022

UKRAINA ER I FOKUS FOR TIDEN. Det foregår krigshandlinger i stor utstrekning der, og vi er på mange måter berørt av dette. Vi har derfor viet det meste av Menighetsbladet til denne konflikten. Kiev (Kyiv) er hovedstaden i Ukraina, og der finner vi begynnelsen til den kristne historien til både Ukraina og Russland, og der finner vi den mektige Sofia-katedralen som ble påbegynt på 1000-tallet, og likeså det åndelige kraftsenteret i det hellige Huleklosteret fra samme tid (som også har en forbindelse til Skandinavia). Og vi ber om fred og gjenoppretelse av gode relasjoner mellom alle de involverte.

Многонациональный Православный Приход Русского Происхождения и Русской Традиций под каноническом омофором патриарха ПОРФИРИЯ Белградского и епископа ДОСИТЕЯ

Hellige Nikolai kirke Tvetenveien 13, 0661 Oslo ♦ facebook: <https://www.facebook.com.groups/HelligeNikolai/>
<http://www.ortodoks.com> ♦ postgironr.: 0532 1267426 ♦ IBAN: NO91 bankkontonr.: 2050.03.19357 SWIFT: DNBANOKK
 Forstander: Arkimandritt Johannes ♦ mob.: 472 71 396 ♦ e-post-adresse: fader.johannes@ortodoks.org

ADRESSER & TELEFONNUMMER	GUDSTJENESTER I OSLO, SANDNES, BERGEN OG HURDAL:		
hierodiakon: fader Serafim, mob. 971 62 405 leser: Ronald Worley Korleder: Torhild Agnes Svele Menighetsrådet: f. Johannes (formann), f. Serafim, Torstein Theodor Tollefsen, Vera Piatrova, Kristin Holm, Toska Struksnes, Ronald E. Worley. Revisjonskommisjonen: Simen Syvertsen, Ludmila Mobeck og Inger-Johanne Nilssen. Medlemsavgift (frivillig): kr.500,- Vipps nr.: 97557 Hellige Trifon Skita; mob.: 472 71 396 Hl. Trifon forlag og Tidsskriftene «Tabor» og «Ortodoks Røst», www.ortodoks.org facebook.com/trifonkloster konto nr.: 2050 29 63679 Vipps nr.: 539441 KIRKEFORENINGER OG MENIGHETER: *St. Georg i Neiden St. Georgs ortodokse kapell i Neiden starost: Oiva Jarva *Kirkeforeningen i Bergen Gudstjenestested: Repslagergt. 17 (Skuteviken). Starost: Sturla Olsen, mob.: 920 11 492 konto: 5233.05.01006 konto: 1506.25.50853 Vipps: 569530 hjemmeside: www.ortodoksibergen.no *Kristi Forklarelse i Rogaland Starost: – / konto: 3265.11.10407 Hl. Martyr Elisabeths kapell Adresse: Daleveien 3, Sandnes Vipps: 123467 hjemmeside: http://ortodoksstavanger.no/ *Kristi Frembærelse i Tempelet i Bodø Lonni Lepp, Martinus Hauglid: *Johnsegarden i Sogn og Fjordane Inger Johanne Enger, 6977 Bygstad Leser: Asbjørn Olav Flåm, tlf. 57 71 69 00 e-post: kboklade@online.no Hl. apost. Johannes Teologens kapell Gravplass: Helgøya kirkegård Det Ortodokse Kirkeakademiet i Oslo: fader Johannes mob.: 472 71 396 NKR representant: fader Johannes NTSF representant: f. Johannes Forum for Ortodoks Kirkesang: «De myrrabærende kvinner» forening: Kontakt: Janette Khoury kontonr.: 2050 29 66945 Ikonmaler: Ove Svele, e-post: ograsve@gmail.com Nikolaifondet: gironr. 0540 0752704 Menighetsbladet: Redaktør f. Johannes Teknisk/lay-out medarb.: Ove Nikolai Svele Korrektur: Peter Svele	DEN GUDDOMMELIGE LITURGI ► søndager kl.11:00, ukedager kl.10:00.		
	sivil dato 2022	uke- dag kl.	 KALENDER 2022: MAI JUN. JUL. AUG.
	8. mai	sønd. 11:00	Liturgi. DE MYRRABÆRENDE KVINNER.
	15. mai	sønd. 11:00	Liturgi. DEN LAMME MANNEN
	22. mai	sønd. 11:00	Liturgi. DEN SAMARITANSKE KVINNEN
	29. mai	sønd. 11:00	Liturgi. DEN BLINDE MANNEN
	2. jun.	torsd. 10:00	Liturgi. KRISTI HIMMELFART
	4. jun.	lörd. 10:00	Liturgi i Sandnes. (Daleveien 3)
	5. jun.	sønd. 11:00	Liturgi De hl. Fedrene på det 1. økumeniske kirkemøtet i Nikea år 325
	11. jun.	lörd. 10:00	Liturgi i Bergen. (Repslagergt. 17, Skuteviken)
	12. jun.	sønd. 11:00	Liturgi. PINSE
	18. jun.	lörd. 10:00	Liturgi i Hurdalsklosteret (Stensrudveien 1)
	19. jun.	sønd. 11:00	Liturgi ALLE HELLIGE
	25. jun.	lörd. 10:00	Liturgi i Hurdalsklosteret (Stensrudveien 1)
	26. jun.	sønd. 10:00	Liturgi ALLE HELLIGE FRA RUSSLAND OG ATHOS.
	3. jul.	sønd. 10:00	Liturgi. Hl. Methodios av Patara.
	7. jul.	torsd. 10:00	Liturgi. HL. JOHANNES DØPERENS FØDSEL (St. Hansdagen)
	10. jul.	sønd. 10:00	Liturgi. Hl. Amvrosij av Optina.
	12. jul.	tirsd. 10:00	Liturgi i Hurdalsklosteret: HL. AP. PETER OG PAULUS. (Stensrudveien 1)
	17. jul.	sønd. 10:00	Liturgi. Den russiske tsarfamiliens martyrium 1918 (Ekaterinburg)
	24. jul.	sønd. 10:00	Liturgi. HL. OLGA, STORFYRSTINNE AV KIEV.
	29. jul.	fred. 10:00	Liturgi i Hurdalsklosteret: HL. OLAV. (Stensrudveien 1)
	31. jul.	sønd. 10:00	Liturgi. Fedrene på de seks første økumeniske kirkemøtene.
	1. aug.	mand. 10:00	Liturgi i Hurdalsklosteret: HL. SERAFIM AV SAROV. (Stensrudveien 1)
	6. aug.	lörd. 10:00	Liturgi i Sandnes. (Daleveien 3)
	7. aug.	sønd. 10:00	Liturgi. Hl. Annas hensovnelse, mor til Jomfru Maria
	13. aug.	lörd. 10:00	Liturgi i Bergen. (Repslagergt. 17, Skuteviken)
	14. aug.	sønd. 10:00	Liturgi. GJENFINNELSEN AV DET HELLIGE KORSET.
	19. aug.	fred. 10:00	Liturgi. KRISTI FORKLARELSE PÅ TABOR.
	21. aug.	sønd. 11:00	Liturgi. Hl. Sosima og hl. Savatij av Solovkij
	28. aug.	sønd. 10:00	Liturgi. i NEIDEN.
	EN ORTODOKS KRISTEN KAN TA DEL I NATTVERDEN KUN I EN ORTODOKS KIRKE, og bør faste på onsdag og fredag, be sine bønner morgen og kveld fra bønneboken, tenne oljelampe eller vokslys og røkelse (på søndager og helligdager) foran ikonene, lese dagens tekst fra Bibelen og ta del i kirkens gudstjenester så ofte som mulig. Воскресенье — это день Господень, приходите в церковь! SØNDAG ER HERRENS DAG, GÅ I KIRKEN!		

BØKER TIL SALGS:

- *Tito Colliander: Gresk-ortodoks tro og livssyn; 54 sider, kr. 50,-
- *Erkebiskop Pavali: Vår tro; 88 sider, kr. 150,-
- *Hl. Serafim av Sarov; 108 sider, kr. 150,-
- *Epifanij den vise; Hl. Sergeij av Radonesh 48 sider, illustrert, kr. 50,-
- *Stavropolus; Deltagere i den guddommelige natur/ Ortodoks lære om frelsen; 88 sider, kr. 130,-
- *Ortodokse Røster i Nord I; –en antologi ved f.Johannes. 155 sider, ill. kr. 220,-
- *Den ortodokse kirkes guddommelige liturgier. Faste og variable tekster til de tre liturgier; 208 s. innb. ill. , kr. 298,-
- *Roma og Konstantinopel. En økumenisk konfrontasjon; 40 sider, kr. 50,-
- *Ortodokse Røster i Nord II; –en antologi ved f.Johannes red. 111 sider, ill. kr. 150,-
- *En munk fra østkirken: Om liturgien; kr.50,-
- *Filokalia v/ f.Johannes; 189 sider, kr. 200,-
- *Tjetverikov: Optinaklosteret; 155 sider, kr. 170,-
- *Ortodoks bønnebok; f. Johannes (overs. ect.) 192 sider, ill. kr. 248,-
- *Hl. Trifon av Petsjenga; 104 sider, ill. kr. 150,-
- *Gudstjenester, sakramenter og skikker i Den ortodokse kirke. 32 sider, kr. 40,-

BESTILLES OVER E-POST:
fader.johannes@ortodoks.org

Hellige Sophia katedralen i Kiev (Kyiv), Ukraina.

UTTALELSE OM UKRAINA

fra Menighetsrådet

Kristus sier: «Salige er de som skaper fred, for de skal kalles Guds barn.» (Matteus 5,9)

Disse ordene av kirkens Herre synges i enhver Liturgi (3. antifon). Krigen i Ukraina har medført store lidelser, tap av menneskeliv og betydelige materielle ødeleggelser. Som kristne fordømmer vi de overgrep og den vold som begås. Kirken kan ikke akseptere en slik utøvelse av vold. Det er spesielt tragisk at dette skjer i fastetiden, da alle troende skal søke omvendelse og forsoning. Kristus sa «Elsk deres fiender» (Matteus 5, 44), et bud som er en stor utfordring i så vanskelige tider, men som ikke kan settes til side uansett hvordan vi betrakter aktuelle begivenheter eller lider under dem. Vår bønn til Gud er at krigshandlingene opphører og at en rettferdig fred kommer i stand.

Hellige Nikolai menighet ble grunnlagt av russiske flyktninger etter revolusjonen og borgerkrigen i Russland, men er i dag multinasjonal. Den favner medlemmer av ukrainsk, norsk, serbisk, russisk, eritreisk og annet opphav. Dette er i seg selv en utfordring, fordi medlemmenes lojaliteter kan trekke dem i forskjellige retninger. Utfordringen består i at vi skal leve i fred med hverandre fordi Kirken ikke er et rike av denne verden og derfor ikke skal være et sted for politiske stridigheter. I kirkens rom møtes vi ikke som diverse etniske grupper, men som Guds folk. Hellige Maximos Bekjenneren understreket at selv om vi er ulike i alder, utseende, nasjonalitet, språk, skikker, mening og yrke, er vi alle født og gjenskapt i Ånden, alle har gjennom dåpen fått én eneste bestemmelse og bærer ett og samme navn, «kristne» (*Mystagogia*, kapittel 1).

Kristus sa «Dette er mitt bud at dere skal elske hverandre, likesom jeg har elsket dere» (Johannes 15, 12), et bud vi er kallet til å oppfylle selv i den verste motgangstid. Menigheten må bevares for alle ortodokse troende av god vilje. Den må være et sted hvor ikke minst flyktninger fra krigen kan føle seg mottatt i en trygg havn. Vi skal unngå å krenke hverandre og søke fred og forsoning. ■

DE DRAS MELLOM MOSKVA OG KONSTANTINOPEL, PUTIN OG ZELENSKYJ

av H. Gundersen

*Den ortodokse kirkes viktigste ledere står på hver sin side i krigen
i Ukraina. I Norge var fader Kliment på nippet til å undertegne
oppropet mot patriarken i Moskva, men besinnet seg,*

* * *

Den ortodokse kirken står på begge sider av krigen i Ukraina. I alle fall lederskapet, patriarkene i sine gylne gevanter, sine grå helskjegg og svingende røkelseskar. Patriark Kirill i Moskva uttrykker seg lojalt i pakt med Putins kritikk av Ukrainas vending mot Vesten. Livsnytersk forbruk og Gay Pride var noen av ankepunktene mot Vesten, og vender Ukraina seg dit, velger de «veien til fortapelsen, sa han i sin preken sist søndag, som faktisk var Tilgivelsesdagen.

I den ortodokse kirke snakker man om patriarken i Konstantinopel, altså Istanbul – men vi skal langt tilbake i tid her og holder oss til Konstantinopel. Patriarken som sitter der i dag, Bartolomeus I, fordømmer Russlands angrepskrig. Bartolomeus bidrog aktivt til Ukrainas selvstendighet fra Moskva da han så sent som i 2019 ga den Ukrainske ortodokse kirke selvstendig status. Da brøt umiddelbart patriarken i Moskva alle bånd til Konstantinopel og forbød de russisk ortodokse å be i Bartolomeus' kirker. Kyndige folk mener vi er vitne til et skisma den ortodokse kirke ikke har opplevd siden år 451.

Hva betyr dette for ortodokse kristne i Norge?

UNDER MOSKVAPATRIARKATET

Hellige Olga holder hus ved den østre inngangen til Vår Frelses Gravlund i Oslo, i det gamle kapellet i rød teglstein, ikke langt fra der Wergeland ligger. Hellige Olga menighet er Den russiske ortodokse kirke i Norge, og tilhører Moskvapatriarkatet.

Krigen i Ukraina, noe den omtales som også på denne menighetens nettsider, har ikke ødelagt stemningen mellom folk i kirken, slik forstanderen fader Kliment opplever det.

– Kirkerommet oppleves som et fredens sted der man kommer, både russere, ukrainere og andre, for å være sammen – uansett syn på politiske forhold. Men i kommentarfeltet på vår facebookside ser jeg hardere ord-

bruk. Der er begge sider til stede, både kritikk av Putin og patriarken, og de som mener at den ukrainske siden er fascister. Det siste tar jeg selvfølgelig avstand fra.

Bartolomeus' godkjennelse av kirken i Ukraina som selvstendig, gjorde patriarken i Moskva så rasende at han forbød ortodokse å benytte kirker som ligger under Konstantinopel. Hva mener fader Kliment om dette?

– Personlig ser jeg det som uttrykk for en mellomkirkelig maktkamp mellom Moskva og Konstantinopel. Det er jo også storpolitikk inne i bildet. Den Ukrainske kirken har jo allerede siden begynnelsen av 1990-årene hatt sterk autonomi under Moskvapatriarkatet. Derfor ser jeg ikke hvorfor patriarken i Konstantinopel skulle blande seg inn. Da Sovjetunionen gikk i oppløsning, var nemlig den russiske kirken raus med å tildene autonomi til kirkene både i Ukraina og i de baltiske landene.

AUTONOM OG AUTOKEFAL

Autonomi oppfatter vi jo som selvstendighet. Men i 2019 ble den ortodokse kirken i Ukraina gitt en enda sterkere form for selvstyre, nemlig fullstendig uavhengighet slik at man både kan utnevne sine egne biskoper og velge sin patriark. Patriarkens rolle i politikken så man også så sent som august i fjor, da Bartolomeus var i Kyiv for å markere feiringen av Ukrainas 30 år som selvstendig stat.

– Men slik jeg ser det, var den ukrainske kirkens autonomi vis-a-vis Moskvapatriarkatet så sterk at den var mere verd enn det selvstyre den i 2019 fikk fra Konstantinopel. Denne nye ukrainske kirken har jo fortsatt en viss formell tilknytning til patriarkatet over seg, altså nå Konstantinopel, sier fader Kliment.

PÅ NIPPET TIL Å SKRIVE UNDER

Siste uke gjenga vestlige medier, og ikke minst ukrainske sosiale medier, et opprop undertegnet av 300 russiske prester hvor de ber om umiddelbar våpenhvile og

forts. neste side ►

› forts. fra s.4. «De Dras Mellom Moskva Og Konstantinopol...» stans i undertrykkelsen av fredelige protester i Russland. Forstanderen for Hellige Olga Menighet i Oslo vurderte å undertegne selv:

– Jeg så appellen hvor man kunne underskrive på nettet hvis man ønsket at patriarken i Moskva skulle tale klarere til president Putin om fred. Da jeg leste appellen, tenkte jeg at dette skulle jeg skrive under på, forteller han.

– Så gikk det noen timer, jeg leste gjennom dette en gang til, og bestemte meg for likevel ikke å undertegne. Jeg er imot krigen, og aggresjonen som blir utvist, ja jeg synes det er helt forferdelig det som skjer. Men også denne fredsappellen var krigersk formulert – den ramset opp hvordan ingen som støtter krigen, vil unnsnippe de lidende mødres forbannelse på dommens dag, ja det ble sagt at hvis ikke Putin og patriarken endrer sine handlinger og sin holdning, vil de havne i evighetens ild. Jeg mener det var en feil måte å ordlegge seg på i en fredsappell, så jeg avsto.

HELLIGE OLGA

I DEN STORE SAMMENHENG

Fader Kliment, som er det samme navnet som Klemmet, er fra Finland og heter Juha Huhtamäki – altså er han ikke, som jeg først antok, bror av skihopperen Matii Hautamäki. Fader Kliment har vært forstander for «Hellige Olga russisk ortodokse menighet» siden 1997. Menigheten ble dannet bare året før, i 1996, som en følge av innvandringen også til Norge fra Øst-Europa på nittitallet, og menigheten har hele tiden vært underlagt Moskvapatriarkatets overhøyhet.

Dagens patriark i Moskva, Kirill, var metropolitt – et sted mellom biskop og patriark – av Smolensk og Kaliningrad før kirkemøtet i Den russiske ortodokse kirken i 2009 hvor han med overlegent flertall ble valgt til kirkens øverste leder, patriark. Med talen Kirill holdt sist søndag, som var Tilgivelsedagen, satte han sin norske undersått på en prøvelse:

– Jeg synes det var en usmakelig vinkling han valgte der, sier fader Kliment. – Jeg må innrømme at jeg begynte å lure på om patriarken var helt god i hodet da han valgte å holde den talen den dagen. Vi har jo hatt

korona noen hver i det siste, og mange av oss har gått i en slags koronatåke.

– *Er det patriarkens ord i talen sist søndag om at de ortodokse i Ukraina som søker seg til forbrukersamfunnet og nytelsessyken i vest, med Pride-parader, som får deg til å si det?*

Mange har ventet uttalelser nå som skulle dempe konflikten og få makthaverne til å tenke seg om. Dette var ikke det vi ventet på Tilgivelsessøndagen. Altså en preken hvor han nærmest gir Gay Pride i Vesten og i Ukraina skylden for den russiske hærs innmarsj. Ærlig

talt er det vanskelig for meg å forstå hva han mente. Som prest velger jeg å ikke gjengi akkurat den prekenen og de ideene som ble servert der.

BLIR VÆRENDE

I EN DISKREDITERT KIRKE

Vi hører om russisk-ortodokse menigheter i Ukraina som tidligere har tilhørt Moskvapatriarkatet og som nå søker seg inn under den selvstendige ukrainske ortodokse kirken. Har Hellige Olga vurdert overgang til Konstantinopol?

– Nei, jeg har valgt mitt ståsted, det er å tjene den russiske kirken. Lokalt her i Oslo har det ingen praktisk betydning. Vi betjener alle folk, ja alle folkeslag, uansett. I en familie hender det at barn er uenige med sin far og avstanden dem imellom vokser. Men det behøver ikke

bety at man knuser familien sin og går fra hverandre for all tid. Jeg tenker faktisk som så at det er galt å forlate et synkende skip. Da blir jeg heller igjen for deres skyld som trenger meg – både ukrainere og russere og andre. Men altså, skipet vil forhåpentligvis reddes.

– *Du sier altså at Patriark Kirill har gjort kirken til et synkende, om ikke helt sunket, skip?*

Kirken er diskreditert på mange måter og mange nivåer, men jeg har tro på den russiske kirken fremdeles. Det er ikke mer enn litt over hundre år siden den ble knust etter revolusjonen. Jeg tror den kristne tro og kjærlighetens budskap også nå vinner til slutt. Men det ser veldig mørkt ut akkurat i dag, sier en åpenbart plaget fader Kliment.

Det var hos ham, i Hellige Olga under Moskvapatriarkatet, vi ventet å finne størst forståelse for Kirills støt-

forts. neste side ›

” Jeg begynte å lure på om patriarken var helt god i hodet da han valgte å holde den talen den dagen. fader Kliment

► forts. fra s. 5. «De Dras Mellom Moskva Og Konstantinopel...»
te til president Putin. Men det er i en annen menighet, hos en som har vært den ortodokse kirkes ansikt utad i fire tiår, at vi får en historieleksjon som gjør Moskvapatriarkens allianse med Presidenten mer forståelig. Og denne kirken hører ikke inn under Moskva.

MED EN ISBRYTER FRA RUSSLAND I 1920

– God kveld, fader Johannes. Det er ikke hver kveld Morgenbladet snakker med en arkimandritt!

– Vi er ikke så mange, i alle fall ikke i nærområdet, forteller Johannes som selv konverterte som ungdom i Arendal.

Det var i 1967, og Johannes Johansen var da 17 år. I 1980 ble han forstander for Hellige Nikolai menighet, og har vært det siden da. En arkimandritt lever i sølibat og er noe i nærheten av hva en abbed er i romersk-katolske klostre. Fader Johannes bor i menighetens kloster i Hurdal, mens kirken som Morgenbladet møter ham i, ligger i Tvetenveien i Oslo, ikke svært tilbaketrukket fra motorveiene ved Teisen.

– Menigheten ble grunnlagt av en gruppe flyktninger som kom til Norge fra Russland i 1920, etter revolusjon, borgerkrig og sultkatastrofe. De kom fra Arkhangelsk og Murmansk – med en isbryter – først til Tromsø og ned til Stjørdal, før de ble dirigert til andre steder. Omtrent halvparten forble i Norge, resten reiste til andre steder, sier han.

Forbindelsen til Russland er der altså i høyeste grad også i fader Johannes' menighet. Dens fulle navn er «Den ortodokse kirke i Norge – Hellige Nikolai menighet», og menigheten var lenge den eneste ortodokse i Norge. Først i 1965 skilte noen seg ut og dannet en gresk-ortodoks menighet.

FRA KONSTANTINOPEL TIL BEOGRAD

– Det er litt bemerkelsesverdig at ordet russisk ikke finnes i menighetens navn, gitt historien bak grunnleggelsen. Men den ble hverken opprettet som russisk-ortodoks eller gresk-ortodoks. Og menigheten er fortsatt multinasjonal, men vi følger den russiske kirkens tradisjoner, sier Johannes.

Han forklarer den kompliserte historien om de mange vesteuropeiske eksilmenighetene som ble opprettet da kirkeledelsen i Moskva var totalt undertrykket av bolsjevikene. Disse, som utgjorde et erkestift, eller – for nå riktig å frotse i uvante ord: et eksarkat – lå under Konstantinopel-patriarkatet.

– Vi er altså ikke under Moskva og har aldri vært det. Men så skjedde det noe dramatisk i 2018, da Konstantinopel besluttet at dette erkestiftet skulle oppløses og eksilmenighetene inkorporeres i de regulære strukturene. Menighetene måtte da velge en ny tilhørighet, og vi søkte oss til Beograd, til det serbiske patriarkatet, som tok imot oss. Noe vi er svært glad for, for dermed er vi fri fra alle disse konfliktene.

EN KNEFALLSBØNN

For oss ikke-ortodokse er det vanskelig å forstå Kirills støtte til Putins krigføring. Hvordan stiller fader Johannes seg? 2. mars, en uke etter det russiske angrepet på Ukraina, publiserte han på menighetens facebookside noe som heter en Knefallsbønn om fred i Ukraina. Å gjøre knefall for Gud, sikter han jo til. Men om vi leser vrangvillig, som var min første innskytelse, kan bønnen kanskje også forstås som et knefall for Putin?

«Herre Gud, Fader og Sønn og Hellig Ånd, Du som er fredens Gud og vil fred og fordragelighet blant alle mennesker, se Du ned til Dine tjenere og hjelp dem til å finne gode løsninger på deres stridsmål. Gi deres ledere god forstand og vilje, slik at hat og hevnlust opphører og gir plass til fornuft og sjenerøsitet. La dem innse at de tross alt er ett folk i to land, brødre av samme opphav og familie (...) Vi ber Deg: Hør vår bønn!»

– *Er det et ekko her av Putins og Kirills ordbruk om Ukraina, at landet ikke er en nasjon som fortjener å være en stat?*

Nei, slett ikke. La meg oppklare at «knefallsbønn» er et formelt liturgisk begrep og betegner en spesielt innstendig bønn på visse dager. Men til det du vel spør om, så er det jo sånn at Russlands historie begynner i Kiev. Men Ukraina er jo et mye mer moderne begrep, det dukker opp på 1600-tallet. At det er ett folk i to land, brødre av samme opphav, er vel ikke kontroversielt å si.

VEPSEBOLET

– *Er dere tvunget til å velge mellom Moskva og Konstantinopel? Eller gjelder det bare menighetene i Ukraina nå?*

– Nei vi har ikke noen hånd inn i det vepsebolet der. Menigheten vår har heller ingen uttalt holdning. Men jeg kan uttale meg som privatperson. Konflikten som er oppstått mellom Moskva og Konstantinopel, er vanskelig å ta klart standpunkt i. Men de fleste ortodokse vil nok si at Konstantinopel har overtrådt sine fullmakter og opptrådt på et uklokt vis som så har resultert i Moskvas reaksjoner.

forts. neste side ►

» forts. fra s.6. «De Dras Mellom Moskva Og Konstantinopel...»

Dette har splittet den ortodokse verden, ikke etter teologiske spørsmål, men kirkepolitiske, sier fader Johannes.

De fleste ortodokse mener Konstantinopel gikk for langt, hevder altså arkimandritten. Men et raskt søk på Twitter etterlater ingen tvil om at sympatien for den ukrainske kirken er bastant, og skuffelsen over moskvapatriarken tilsvarende sterk.

– Ja, men som ortodoks vil jeg si at om det skulle oppstå en ny selvstendig, såkalt autokefal kirke i Ukraina, burde det vært et konsil som omfattet alle de ortodokse kirkene, som bestemte det, svarer Johannes.

Han gir oss så en pedagogisk leksjon i de kirkehistoriske prinsippene han mener vi må «fatte og erkjenne» for å forstå det riktige bildet.

SKISMAENE

Det har selv ikke Morgenbladet plass til i dag, men vi vil gjerne spørre Fader Johannes om det er riktig, slik vi leser i nyhetsmediene, at striden mellom Kirill og Bartolomeus nå er det første skisma i den ortodokse kirke siden år 451 da de «orientalske» kirkene, fra Syria til Etiopia, skilte lag med de øvrige.

– Ja, trosmessig er det riktig. Men kirken har aldri vært noen enhet administrativt. Den har vært desentralisert, i motsetning til den romersk-katolske kirken som skilte seg ut under skisma i 1054, da Paven i Roma vedtok en ny variant av trosbekjennelsen som jo ifølge kirkemøtet i Nikea i år 325 skulle være uforandret for all tid. Det var en trosmessig, dogmatisk splittelse som romerkirken etter hvert har økt ved at de har laget seg en rekke nye dogmer som ikke er en del av den ortodokse læren.

SKADEFRYD I VESTEN

I mediedekningen av dette temaet brukes noen steder et maleri fra 1904, fra den russisk-japanske krig, hvor en ortodoks prest er i frontlinjen sammen med de russiske soldatene. Patriarken Kirill deler Putins syn på Ukraina som en del av Russland. Støtter han også våpenbruk, tror du?

– Jeg vet ikke, men jeg vil anta det. Det er ikke ukjent at kirken e har vært med i krigssammenheng.

– Synes du det er ubehagelig?

” Vi kan aldri forvente å finne et skandinavisk demokrati i Russland. fader Johannes

Selvfølger. Det er med på ødelegge bildet vi forsøker å bygge opp av kirkens funksjon i verden som fredsskaper. Men det jeg synes er ganske tydelig tilstede nå, er en slags skadefrohet her i vesten. Endelig har vi bevis på at Russland, eller i hvert fall Putin, er så fæl som vi alltid har mistenkt ham for å være, men ikke har våget å si høyt.

– Men viser han seg ikke å være så fæl, da?

– Jeg vet ikke riktig. Russisk kultur og politisk virkelighet har helt andre premisser enn vesteuropeisk. Vi kan aldri forvente å finne et skandinavisk demokrati i Russland.

Dertil er landet for stort, mangslungen og med for mange ulike kulturer og historier. Tror jeg, sier fader Johannes.

FRA OTTESANGEN NYHETSMORGEN

Merkelig, forresten, hvor lite som skulle gått annerledes for at det ortodokse skulle ha vært mindre fremmedartet for oss. Når dette skrives, torsdag morgen, forteller NRKs ottesang, altså Nyhetsmorgen, at folk kjøper bøker om Russland og Ukraina som aldri før og at Halvor Tjønns «*Russland blir til, fra vikingene til Ivan den grusomme*» topper listene.

De var jo gjester hos fyrstene i Kievriket, både Olav Tryggvason, Harald Harråde, Olav den Hellige og hans sønn Magnus, omkring forrige årtusensskifte, nettopp i de årene Kievriket, «Rus», etter sigende var på leting etter en ny tro. Det ble sendt ut speidere i alle himmelretninger for å finne den beste. Blant muslimene i øst og kristne i vest fant de intet av verdi. Men da de kom til Konstantinopel og Hagia Sofia ble de begeistret: «Vi vet bare dette ene, at der er Gud forenet med menneskene og deres gudstjeneste er vakrere enn hos noe annet folk. Vi kan aldri glemme denne skjønnhet. For enhver som en gang har smakt det søte, vil senere aldri gripe til det bitre.»*

Derav fulgte i byen Kyiv det som Putin og Kirill stadig nevner, og feirer: Dåpen av Rus i år 988 – som er det både politiske og kirkelige ledere kaller kristningen av Russland.

Men Olav-ene våre, de var jo støtt også i England og med biskoper derfra i baugen kom de hjem slik at vi havnet på romersk-katolsk side da det store skisma i 1054 var et faktum. ■

* Sitert etter Horsford, Lende og Løland, «Global kristendom», hvor oversettelsen er Peder Normann Waages.

UTTALELSE FRA HANS EMINENSE ONUPHRIY AV KYIV,

fredag 8. april 2022

* * *

Kjære brødre og søstre!

PÅ VEGNE AV DEN UKRAINSK-ORTODOKSE KIRKE vil jeg uttrykke min inderlige takknemlighet til alle de som hjelper ukrainere i denne fryktelige krigen som brøt inn på Ukrainas territorium. Som følge av den russiske invasjonen har mer enn fire millioner av våre landsmenn blitt tvunget til å forlate sine hjem, forlate sitt land, for å søke tilflukt primært i Vest-Europa, så vel som i andre land i verden. Som overhode for den største og tallrike kirken i Ukraina – Den ukrainsk-ortodokse kirke, hvis troende har reist utenlands fra krigssonene i stort antall, ønsker jeg å takke overhodene, samt biskoper, presteskap og troende i de georgiske, serbiske, rumenske og polske lokale ortodokse kirkene, så vel som i Den ortodokse kirke i De tsjekkiske og slovakiske land. Deres broderlige støtte er svært viktig for vårt folk i dag fordi, med ord fra Hellige Johannes Krysostomos, «intet er sterkere enn Kristi kirke». Dette er sant. Vi bærer vitnesbyrd til dette og ber ydmykt Gud om å lønne dere i hundrefold for deres generøsitet og barmhjertighet. Jeg takker også alle ledere for europeiske stater og ledere for andre stater i verden, internasjonale organisasjoner, og alle de som har mottatt ukrainere i sine hjem, takk til mennesker av forskjellige oppfatninger og forskjellig tro. Ved å gjøre så, oppfyller dere Guds viktigste bud – kjærlighet til Gud og vår neste. De hellige fedrene lærer oss at ved å hjelpe sin neste, hjelper vi Kristus fordi Han selv var en «flyktning» sammen med sin Mor da de flyktet fra Herodes til Egypt. Deres hjelp vil for alltid forbli i minnet og hjertene til det lidende ukrainske folket.

Må den nådefulle Herre lønne dere alle for «deres jordiske, timelige og forgjengelige gaver og likeså for de himmelske, evige og uforgjengelige sådanne», for alt det gode som dere gjør!

Med inderlig respekt og takknemlighet

Onuphry

Metropolitt av Kyiv og hele Ukraina

Overhode for Den ukrainsk-ortodokse kirke

KNEFALLSBØNN OM FRED I UKRAINA

HERRE GUD, FADER OG SØNN OG HELLIG ÅND, Du som er fredens Gud og vil fred og fordragelighet blant alle mennesker, se Du ned til Dine tjenere og hjelp dem til å finne gode løsninger på deres stridsmål. Gi deres ledere god forstand og vilje, slik at hat og hevnløst opphører og gir plass til fornuft og generøsitet. La dem innse at de tross alt er ett folk i to land, brødre av samme opphav og familie.

Hør forbønnene fra Dine hellige, våre åndelige forbilder og ledere: Vladimir og Olga, Antonij og Feodosij, Boris og Gleb og alle som har vært våre forbilder og forbedere, disse som bragte troen og kirken til Rus, og som alltid har vært voktere og stolthet for Kiev stad. Ja, hør den allhellige Gudfødterskens bønner, hun som fra begynnelsen av beskyttet og velsignet denne store og hellige by.

Vi ber Deg: Hør vår bønn.

ÅPENT BREV TIL HANS HELLIGHET KIRILL, PATRIARK AV MOSKVA OG HELE RUSSLAND.

L'Archeveque
Nr de protocole: 2022.010
Paris, e 09 mars 2022

Deres Hellighet:

I disse mørke dager, når det har brutt ut krig midt i Europa på grunn av Russlands intervensjon i Ukraina, så la meg, hellige patriark, få uttrykke vårt erkebispedømmes uro, og dessuten vår hele og fulle solidaritet med ofrene i denne konflikten

Forvirringen og forferdelsen som har oppstått over hele verden som følge av Russlands brutale angrep på Ukraina, har heller ikke uteblitt i de ortodokse menighetene i Vest-Europa, og særlig i vårt erkebispedømme som forener troende av ulik herkomst. Den nye situasjonen truer enheten vår. Erkebispedømmets troende forventer av hyrdene sine at de formidler kirkens stemme og Evangeliets budskap om fred.

Det har berørt oss at medlemmene av Den ukrainske ortodokse kirkes hellige synode har bedt om at De henvender Dem til de russiske myndighetene for å få dem til å stanse denne blodige krigen.

På vegne av alle de troende i vårt erkebispedømme ber jeg dem løfte stemmen som øverste leder for den russiske ortodokse kirken og ta til orde mot denne grusomme

og meningsløse krigen, og bønnfalle de russiske myndighetene om snarest å få en slutt på denne konflikten mellom to folk og to land som er knyttet sammen av mange hundre års historie og en felles tro på Kristus, et broderdrap som inntil nylig syntes umulig.

Deres hellighet, i «prekenen» De holdt på Tilgivelsens søndag i Kristus Frelserens katedral 6. mars, forklarer De at denne blodige og aggressive krigen kan rettferdiggjøres, at den er «en metafysisk kamp» som handler om «retten til å stå på lysets side, Guds sannhets side, på den siden som er åpenbart for oss gjennom Kristi lys, Hans Ord, Hans Evangelium...»

Med all ærbødighet som jeg atter kan forsikre dem om at jeg har for dem, men også med uendelig smerte, kan jeg ikke unnlate å opplyse Dem om, Deres hellighet, at jeg ikke kan gå med på en slik evangelietolkning. Det finnes ikke en eneste omstendighet, der «en god hyrde» – som vi skal være – ikke skal være en som skaper fred.

Deres hellighet, ydmykt og med tungt hjerte ber jeg Dem om å gjøre alt de kan, for å få slutt på denne fryktinngytende krigen som har splittet verden og som sprer død og ødeleggelse.

✦ *Metropolitt Jean av Dubna*
Erkebiskop for de ortodokse kirkene
av russisk tradisjon i Vest-europa.

» forts. fra s. 12. «Preken på Olsok, festen til ære for Olav den hellige» Rike? Ja, spørsmålene er lett å stille, men de forutsetter en tenkemåte som er fjern fra den vi finner i Bibelen med pakt mellom Guds og Israels folk, en nasjon, eller slik Kristus uttrykker det når Han kaller oss til å gjøre «alle folkeslag til... disipler».

Men nasjon og folk er jo noe langt mer enn en praktisk organisering av et antall mennesker. Nasjonen er på sett og vis en utvidet personlighet. I dens historie, kultur, lov, tro, lynne og natur har vi mulighet for utvidet bevissthet, fellesskap og erfaring, den gir oss jordiske røtter og selvforståelse. Nasjonalitet er en berikelse som vi må ta vare på og verne om, og ledet av troens visshet om menneskenes likeverd forankret i Guds bilde, blir nasjonal egenart ikke til forkleinelse for andre, men til gjensidig respekt og berikelse.

Hl. Olav er vår nasjonale symbolperson, han personifiserer Norge og er bærer av nasjonal identitet. Den for-

nyede interesse for hl. Olav som bl.a. gir seg uttrykk i Olavsdagene som er den største kirke og kultur festival i landet, er kanskje også et tegn på at mange føler seg forvirret og rotløse i sin individualisme og søker bakover for å finne vår egentlige identitet som folk. Og svaret på det finner vi hos Gud, som har skapt oss i sitt bilde. Men vi er også formet av jord, av den jord som har fostret oss og det samfunn som er vårt miljø, det vil si: vårt land med dets samfunn, nasjonale arv og kultur. I den kristne nasjon møtes Guds nåde og menneskets potensiale til fruktbar utfoldelse i kristen kultur. Den er ikke mulig kun som frukt av enkeltmennesker, men kommer fra et fellesskap.

Ja, vi søker tilbake dit hvor vi tror vi kan fortsette. For mange ser at mye har gått galt, at hl. Olavs kristningsverk er i ferd med å forfalle, at vi er på vei mot et nyhedensk samfunn, selv om det er mange kristne enkeltmennesker her. Vår

forts. side 10 »

FRA MENIGHETENS LIV

Aktivitet for barna i menigheten

DE MYRRABÆRENDE KVINNERS FORENING – HL. NIKOLAI MENIGHET

Basaren 2021 og fordelte midler

Foreningen sender en varm takk til dere som har kjøpt varer hos oss det siste året og som har gitt oss gaver. Til tross for pandemi og liten aktivitet i 2021 har vi vært så heldige å få solgt varer for kr. 15.000,-. Vi har også fått pengegaver slik at den totale inntekten i 2021 kom opp til kr. 18.000,-.

På vårt årsmøte, som ble avholdt i begynnelsen av mars 2022, var det enighet om at de innsamlede midlene skulle sendes til de tre organisasjonene som vi har bistått tidligere.

Beløpet av kr. 6000,- er likt fordelt mellom organisasjonene og ble sendt til følgende: et ortodokst barnehjem tilknyttet til en Ortodoks kloster som hjelper foreldreløse barn i Betanien utenfor Jerusalem, «Enkens skjerv», et åttitalls enker i Homs i Syria og Decani kloster i Kosovo som hjelper trengende serbere bosatt i området.

Aktiviteter for barna i menigheten

Vi startet med våre aktiviteter igjen i slutten av 2021 etter at pandemien har roet seg. Vi hadde to søndager i november 2021 hvor barna laget egne julekort med ikon bilder. Eggmalingsaktivitet for barna planlagt på formiddagen, Påske aften, 23. april, 22. Vi jobber med å få i gang søndagsskolen sammen

med noen foreldre i menigheten, den 1ste og 3dje søndagen i måneden. Vi har startet så vidt.

Vi har pleid å ha barna's dag i klosteret i Hurdal. Vår erfaring er at det ikke er enkelt å få flere barn dit. Vi jobber med å få en lørdag formiddag i Hl. Nikolai kirken i Oslo der barna får undervisning i kirke-rommet med gjennomgang av et par frekser hver gang. Vi prøver å avslutte dette med en utflukt i Oslo området.

Artikkel i advent's nummeret 2021, avisen «Vårt land»

Våre julekort med kristnet motiv, som vi har laget i regi av basarene våre ble lagt merke til. Det ble en fin artikkel som omhandlet behovet for slikt i dagens samfunn. Noe info om Myrrabærende kvinners forening, Ortodoksien, og litt bakgrunn om undertegnede med røtter i Jerusalem og Galilea.

Facebook side for foreningen er opprettet i november 2021: «De Myrrabærende Kvinners Forening». Bilder av varer til salg i forbindelse med basaren 2021 ligger fremdeles på siden. Har noen lyst å kjøpe en gave utenom basaren, kan man kontakte Janette Khoury, mobil 473 35 511.

Igen takk for støtten som menigheten viser oss.

Takker også alle medlemmene våre.

Mvh. Janette Khoury, leder.

► forts. fra s.9. «Preken på Olsok, festen til ære for Olav den hellige» kultur og vårt samfunn blir nøytralisert og religionen blir privatisert og gjemt bort. Slik bør det ikke være. Det sies at vi lever i et pluralistisk samfunn. Men det kan ikke bety at vi ikke skal ha en nasjonal identitet preget av 1000 års kristen kirke her. Altfor lenge har troen blitt drevet på defensiven, og latt seg tyrannisere av såkalt humanisme og falsk nøytralitet. Vi skal ikke kompromisere med troen. Troen er verdens salt, og om saltet mister sin kraft, hva skal vi da salte med.

Mye av dette skyldes den misforståelse at Gud kun er interessert i våre sjeler, og at vårt liv på jorden er som en tilværelse i et venteværelse. Men det er feil! Kristus er ikke bare Guds Ord, han er Guds inkarnerte Ord. Han frelser

hele mennesket av kjøtt og blod. Ja, han sier at han kom for å gi verden liv, og befaler oss å forkynne det gode budskap for hele skapningen. Kirken er Kristi legeme – sier apostelen, og det minner oss atter om vårt kall til å inkarnere troen i vårt samfunn og vår verden. Som kirke har vi til oppgave å hente hele verden tilbake til Gud. Vi skal ikke la verden seile sin egen sjø, mens vi selv går i frelsens livbåt. Den skal vinnes tilbake til Gud. Vi har til oppgave å styrke det kristne grunnlag for vår kultur og vårt samfunn, for troen er ikke bare ment som en trøst for den enkelte, men har potensiale til å forvandle verden og bringe den tilbake til Gud, slik hl. Olav gjorde, og med ham mange andre gjennom historien.

forts. side 11 ►

GAVER INNKOMMET TIL KIRKEN

Givere til Hl. Nikolai menighet får skattefradrag for gaver til menighetens konto. Ønsker du skattefradrag på dine gaver må navn, adresse og personnummer oppgis. Man får skattefradrag på gaver fra 500 kr. til 50 000 kr. i løpet av året.

GAVER INNKOMMET PÅ MENIGHETENS KONTO: 2050 03 19357

Gaver til kirken. Vi oppfordrer til fortsatt innsats for menigheten. Mange har faste trekk fra konto, andre gir regelmessige beløp. Og alt kommer godt med og er til Guds ære. Noen sender gave til menigheten på Vipps. Da vet vi ikke hvem som har sendt det, og det blir regnet med til «inntekter under gudstjenesten». Om man ønsker å få disse gavene registrert på navn og personnummer for skattelette, må de sendes over bankgiro.

GAVER TIL OSLO-KIRKEN innbetalt på menighetens konto (ikke Vipps) i perioden: februar, mars og april, 2022:

I-J K Enger 1500; R A Kornev-Cherny 500; S Jankovska 600; O G Svele 4500; O Jarva 1000; T Struksnes 500; Th Stange 1200; Z Ranisavljevic 2000; A Z Morch 1000; J Chaffin 1500; L Polykarpova 2250; R Worley 10 500; S Syvertsen 9000; A B Hessø 2000; D Markeng 3000; N M M Nilssen Bennehe 5000 (til Jack Nilssens minne); L Avramovic 1000; M J Kvalheim 700; B Korshavn 10.000; N Milojevic 500; A V Heitmann 1000; P Pandevski 200; M Ghebreab 50; Z Kaleab 1000; L Mijatovic 500; M G Selassie 2500; T Struksnes 1000; Ø Sørensen 23; I Rybak 3000; S Jerotic 500; V Lillegard 200; N Mjazina 1000; I-J K Nilssen 1000; T A Shpak 5000; Struksnes 30.000 (til minne om Eilert Struksnes); V Damcevka 200; D Ristevska 500;

– HJERTELIG TAKK FOR ALLE BIDRAG !

► forts. fra s. 10. «Preken på Olsok, festen til ære for Olav den hellige»

La oss gi akt på hl. Olav som vårt forbilde og etterfølge ham. Han brukte makt, riktignok, men da han så at makt ikke utrettet noe, tvert imot, overgav han seg i Guds hender. Liksom vår Herre Kristus Jesus, som tilsynelatende led nederlag på Golgata, men derigjennom overvant djevelen og døden, slik overvant Olav sine motstandere og fiender gjennom sin død på Stiklestad. Olavs død ble et martyrium, et vitnesbyrd om Kristus, en tro som gir kraft til å gi sitt liv for andre. Og hans død ble en åpenbaring av Guds herlighet og makt. Utgangen på hans ferd, hans død, viste at han i sannhet var fylt med Guds hellig Ånd. Den Guds herlighet som ble åpenbar i hl. Olav, skulle bli den kraft som fikk forvandle Norge til et kristent land, slik at selv Olavs argeste fiender var blant de første til å anta troen. Det skal være en påminnelse for oss om hvordan vi skal arbeide for å fremme kristendommen til fornyet kraft i Norge.

Vi skal altså ikke søke å opphøye oss selv, men å gi oss selv for troen. Vi skal ikke undertrykke noen, men være redskap for å synliggjøre Guds nærvær og herlighet midt blant oss. Slik kan vi fortsette hl. Olavs virke og sikre ham som Norges evige Konge.

Hvor er da vi i denne sammenhengen: ortodokse menigheter med tilknytning til andre land. Tilsynelatende fremmede og eksotiske innslag i det norske landskapet, en av de faktorer som får noen til å fastslå at vi lever i et pluralistisk og flerkulturelt samfunn? Men liksom hl. Olav kom fra øst på sin vei til martyrdøden på Stiklestad, ikke fra Russland riktignok, for det eksisterte ikke den gang, ikke fra

Moskva, men fra Novgorod og Kiev, slaviske stater med nær tilknytning til Skandinavia. Så er da også vi her med vår østlige tilknytning. Og Olav, hva er han for norske protestanter, ikke helgen, for de har ikke noe forhold til helgener, og hva er han for katolikker, en av deres helgener ja, men egentlig så var han jo ikke romersk-katolikk i moderne forstand. Hl. Olav døde i 1030, før den romerske kirke skilte lag med de andre ortodokse kirkene. Altså var hl. Olav en ortodoks kristningskonge. Han kom til Stiklestad fra øst, men han var jo verken slaver eller bysantiner, han tilhørte den vestlige del av Europa, et Vest-Europa som fremdeles, i hvert fall formelt, var en del av den ortodoks-katolske enhetskirken. For oss er det derfor i særdeleshet legitimt å feire hl. Olav, ikke bare som en historisk person, men som en person med samme tro og gudsforhold som vi selv vedkjenner oss.

Vi har en oppgave og en mulighet gjennom dette til å bidra til en styrking av hl. Olavs verk gjennom å bidra til større oppmerksomhet på den ortodokse kristne tro og kirke som det som opprinnelig var kristningsverkets innhold. Vi har en oppgave i å bekrefte og påpeke den opprinnelige kristne tros universelle dogmer, uberørt av moderne tilpassningsforsøk. Derfor er det viktig å ta del i den gamle Olsokfeiringen, ikke i noen form for romantisk flukt eller for å mele egen kake, men for å bidra til å styrke det virkelige innholdet i hl. Olavs verk og slik bekrefte ham som Norges evige Konge i Kristi etterlignelse. ■

MÅTTE GUD LEDE OSS I DET.

HAM VÆRE ÆRE. AMEN.

Trondheim, på vesper i Bakke kirke 28. juli 2007

returadresse:

HELLIGE NIKOLAI KIRKE
Tvetenveien 13, 0661 Oslo

B

PREKEN PÅ OLSOK, FESTEN TIL ÆRE FOR OLAV DEN HELLIGE

I FADERENS OG SØNNENS OG HELLIGÅNDENS NAVN.

Kjære brødre og søstre:

På denne høytiden og festen til ære for Olav den hel-
lige, Norges evige konge, vil jeg minne om en opp-
fordring fra den hl. apostelen Paulus: «Kom i hu deres
veiledere, som talte Guds ord til dere! Gi akt på utgangen
av deres ferd og etterfølg deres tro!» I dag kommer vi i
hu hellige Olav som sikret den kristne tro som grunn-
lag for vårt land og vi gjør det med
taknemlighet og glede. For vi kan
jo ikke være likegyldige overfor
ham som førte vårt folk og land inn
i Guds kirke.

I gammel tid var Olsok
som vi kaller denne høytiden, en
dominerende religiøs fest i vårt
land, ja også langt utenfor dets
grenser. Og Olavs åndelige nærvær
var tydelig på mange vis, ikke bare
som en historisk markering som
nå. Men så kom motstanden mot
feiringen av hl. Olav og det han stod
for. Det var samtidig som vi mistet
den nasjonale selvstendighet og ble
styrt utenfra. Nordmenn har selv medvirket til dette. Vår
tendens til misunnelse og motstand mot dem som hever
seg over gjennomsnittet gjør at vi gjerne avmytologiserer
våre helter og styrter dem ned fra sokkelen. Slik og med
hl. Olav. Men da gjør vi altså det motsatte av hva apos-
telen oppfordrer oss til: «kappes om å hedre hverandre». Men hl. Olavs person og karakter er så sterk at den over-
levde disse angrep, og i vår tid ser vi fornyet interesse for
denne vår hellige konge. Kanskje et uttrykk for søken til-
bake til nasjonale røtter og identitet i en tid med så mye
forvirring og store utfordringer.

Hl. Olav står for oss som den som gjorde Norge
kristent. Men vi kan jo ikke se på ham som en misjonær
i vanlig betydning. Han reiste ikke rundt og preket. Han
*ikonet «hl. Olav» er på hl. Trifon kloster i Hurdal.

gikk inn i en åndskamp som foregikk mange steder i Eu-
ropa på samme tid. Og han gav sitt liv for den saken. Vi
vet jo at det fantes mange kristne i landet før hl. Olavs
tid. Hl. Olavs innsats bestod ikke i at han bragte kristen-
dommen til landet – den prosessen hadde pågått lenge
og ville pågå lenge etter hans død. Hans verk bestod i
at han kristnet landet, gjorde Norge til et kristent land.
Han la grunnen til at dets kultur, historie, kunst, litte-
ratur, politikk og lov ble styrt ut fra kristne prinsipper,

og fremfor alt, at nordmenns ten-
kemåte fikk en kristen orientering.
Med hl. Olavs verk gikk Norge
over fra å være et hedensk land
med mange kristne innbyggere, til
å bli et kristent land, selv om det
også hadde mange hedenske inn-
byggere. Og dette er en vesentlig
forandring.

Vi lever i individualismens
tidsalder hvor personforståelsen
er svekket. Det betyr at det en-
kelte mennesket forstår seg selv
i stor grad uavhengig av andre
mennesker og sammenhenger.
Individualismen er også særdeles

egosentrisk og hovmodig – og passer mer til den gamle
hedendom enn til kristendommen. For mennesker i dag
er nasjonen ikke stort mer enn summen av individene.
På samme måte er det med forståelsen av menneskets
forhold til Gud – det blir enkeltmenneskets omvendelse
og lydighet overfor Gud i hjertets tro, et forhold av pri-
vat og individuell karakter. Derfor er det så vanskelig
for dagens mennesker å fatte hva kirken er. Derfor har
vi da også i vårt land en kristendom som i utpreget grad
er skilt fra kultur og historie. Og i den sammenheng er
det vanskelig for folk å forstå betydningen av og inn-
holdet i det når vi sier at hl. Olav kristnet Norge. Kan et
land være kristent, er det ikke bare mennesker som kan
være det? Er ikke denne verden i motsetning til Guds

forts. side 9 ►